
OSOBNÍ ZPRÁVA

Vzpomínka na prim. MUDr. Irenu Strossovou, CSc. (K nedožitým sedmdesátým narozeninám)

Letos v květnu zemřela MUDr. Irena Strossová, CSc., primářka Psychiatrické léčebny v Opavě, která stála u zrodu „opavského systému komplexní péče o psychotické pacienty“.

Irena Strossová, rozená Částečková, se narodila 26. srpna 1934 v Brně. Její otec byl vojenským lékařem, matka absolvovala obchodní akademii. První roky života prožila v Liberci a v Pardubicích. Tam také začala chodit do národní školy a později na reálné gymnázium. Vždy byla premiantkou, měla vynikající paměť, nenasytnou zvědavost a bohaté intelektuální zájmy. Její láskou byly jazyky a literatura, ale vynikala také v přírodovědných předmětech. Maturitu skládala již v Brně, kde také začala studovat medicínu. Promovala v roce 1958 a jejím prvním a celoživotním pracovištěm se stala Psychiatrická léčebna v Opavě.

Další její životní láskou byla hudba. V sedmi letech začala hrát na klavír, v Brně pokračovala soukromými hodinami klavíru a skladby. Nebýt otcova neoblomného racionalismu, věnovala by se hudbě profesionálně. Byla nejen vynikající interpretkou (samostatně koncertovala a doprovázela sólisty), ale také komponovala. Jako studentka medicíny získala v celostátní soutěži druhou cenu za cyklus písní na slova staré čínské poezie. Svůj koncertní repertoár si udržovala ještě dlouhá léta v Opavě, na večírcích předváděla své vynikající improvizací schopnosti. Nejbližší jí byly baroko a klasicismus, ráda měla folklór celé Evropy.

V psychiatrii, kterou si za „svůj“ obor vybrala již na studiích, Irena uplatnila veškeré své schopnosti – vědecké, umělecké, tvůrčí, vůdcovské, pedagogické a také svou systematičnost a důslednost. Již koncem roku 1959 s MUDr. Buxbaumem a PhDr. Širokým začínala s psychodramatem a od roku 1962 prováděli každodenní skupinovou psychoterapii psychotiků. Hudební nadání využila ve své autorské metodě – psychomelodramatu, které se stalo v roce 1969 tématem její kandidátské práce „Využití hudby v psychoterapii, zvláště v psychodramatu“.

V roce 1972 se stala primářkou nově zřízeného primariátu pro doléčování a resocializaci psychóz. Na něm svůj systém „dotvořila“ a zároveň z něj učinila ojedinělé výukové středisko, kterým prošly stovky lékařů, psychologů a středních zdravotnických pracovníků. V roce 1984 zřídil ÚDV SZP na jejím primariátě středoškolské a v roce 1988 ILF vysokoškolské doškolovací středisko. Řadu let vedla psychodramatický výcvik a na celostátních psy-

choterapeutických konferencích byly její přednášky a workshopy vždy hojně navštěvované, často jezdila přednášet a demonstrovat své metody. Napsala řadu časopiseckých prací a v roce 1984 vydala ve VÚPs monografii „Skupinová psychoterapie psychotiků v praxi“.

Pro pacienty byla zdrojem důvěry a jistoty a i neklidní nebo negativističtí pacienti se podvolovali její laskavé racionální autoritě. Již před desítkami let bylo možné v její práci vidět všechno, co se dnes považuje za léčbu psychóz lege artis – integraci farmakoterapie s psychoterapií, skupinové psychoterapie s individuální, škálu rozmanitých technik užívaných podle stavu a potřeb pacienta, důraz na nozognózi, nácvik zvládacích technik, sociální učení, zapojení rodiny do léčby, podporu zájmů a socializace nemocných, sociální opatření zabezpečující pacienta po propuštění... Kolegové z mnoha pracovišť jí posílali své pacienty s nadějí, „že jim může pomoci jen doktorka Strossová v Opavě“.

Bohatě využila i své jazykové nadání, na psychiatrickém kongresu v Barceloně v roce 1966 přednášela a diskutovala francouzsky a španělsky, v léčebně byla arbitrem správné latiny a pomocníkem ve francouzštině. Družební kolegyně z Francie v roce 1997 zaskočila svou znalostí francouzských písní, které znala v plné délce – Francouzi po třetí sloce již jen poslouchali. Rok 2001 jí přinesl velkou satisfakci, když nakladatelství Univerzity Palackého v Olomouci vydalo její překlad „Psychologického slovníku“ francouzského psychologa Norberta Sillamyho, jehož první překlad nemohl být v sedmdesátých letech z ideových důvodů vydán.

Irenu jsme znali jako věčnou optimistku, vždy plnou elánu, společenskou a přirozeně dominantní, odvážnou nejen v prosazování psychoterapie, a ochotnou k podpoře všech, kteří měli snahu, nadání a chuť dělat pro pacienty co nejvíce. Sama se považovala za „dobře adaptovaného introverta“, více se jí však líbila typologie Heymanse a Viersmy, v níž se hodnotila jako emotivní, aktivní a sekundární typ. Svým zjevem byla nepřehlédnutelná, chodila rychle, ale rozhodovala se uvážlivě a jednala s jistotou, mluvila i psala jasně a srozumitelně, byla neúnavná a stále otevřená novému, vždy držela slovo. Na každé pracoviště vnášela klid a pozitivní sociální atmosféru.

Opavská psychiatrická léčebna se stala jejím druhým domovem a psychoterapie psychotických pacientů jejím každodenním posláním. Mezi stá-

žisty našla nejen mnoho následovníků, kteří přenesli „opavský systém“ na další pracoviště, ale i mnoho osobních přátel, z jejichž úspěchů se upřímně radovala. Celá léta byla Psychiatrická léčebna v Opavě a psychoterapie psychotiků spojována s jejím jménem – byla průkopnicí, učitelkou, kamarádkou, vzorem.

Ireno, naučila jsi nás mít ráda sebe i pacienty, a to do začátku každé práce není málo...

Děkuji Ti.

Petr Taraba

Monografie MUDr. Strossové „Skupinová psychoterapie psychotiků v praxi“ je přístupná na internetových stránkách opavské psychiatrické léčebny: www.pl.opava.cz

---

OZNÁMENÍ

Psychiatrická léčebna v Opavě a Psychiatrická společnost ČLS JEP
pořádají

celostátní konferenci

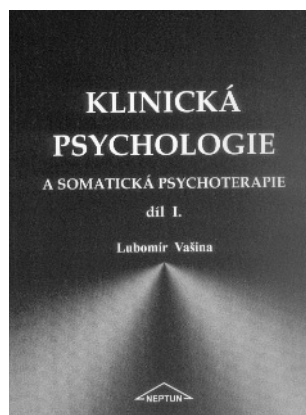
DNY IRENY STROSSOVÉ

„KOMPLEXNÍ TERAPIE PSYCHÓZ V PRAXI“,

kteřá se koná 21. - 22. dubna 2005 v Opavě.

Tematické okruhy: HISTORIE
SOUČASNOST
BUDOUCNOST
VARIA

Srdečně zvou prim. MUDr. Petr Taraba, PL Opava, prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc.,
předseda PS ČLS JEP, MUDr. Ivan Drábek, ředitel PL Opava

KLINICKÁ PSYCHOLOGIE A SOMATICKÁ PSYCHOTERAPIE

1. díl

Lubomír Vašina

Publikace je rozdělena do 14 základních kapitol. Cílem monografie je vyvolat dialog o formě a obsahu předmětu klinické psychologie, o podobě klinicko-psychologického problému, o klinicko-psychologickém přístupu i mimo rámec klinických pracovišť. Dále se autor zabývá etickými kodexy, koncepcí klinické psychologie, psychofyziologickým problémem, modelem osobnosti, definicí klinické psychologie, terapií duševních poruch, farmakoterapií, somatickou psychoterapií, obranou typu Já a kazuistikou.

Vydalo Nakladatelství Neptun v roce 2002, ISBN 80-902896-4-9, 233 str., cena 160 Kč.

Publikaci můžete objednat na adrese:

Nakladatelské a tiskové středisko ČLS JEP, Sokolská 31, 120 26 Praha 2, fax: 224 266 226

e-mail: nts@cls.cz